

UDENRIGSMINISTERIET
FORSVARSMINISTERIET

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 5. november 2009

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser)
den 16.-17. november 2009

SAMLENOTAT

<u>1. Præsentation af den kommenterede dagsorden for DER 11.-12.12.09.....</u>	<u>2</u>
<u>2. Post Lissabonstrategi.....</u>	<u>4</u>
<u>3. WTO, det multilaterale handelssystem og det globale økonomiske klima.....</u>	<u>6</u>
<u>4. EU's bæredygtighedsstrategi.....</u>	<u>8</u>
<u>5. Ukraine EU/Ukraine-topmødet.....</u>	<u>9</u>
<u>6. Det vestlige Balkan.....</u>	<u>11</u>
<u>7. Rusland.....</u>	<u>14</u>
<u>8. Hviderusland.....</u>	<u>16</u>
<u>9. Afghanistan.....</u>	<u>18</u>
<u>10. (Evt.) Somalia (våbenembargo og sanktioner).....</u>	<u>20</u>
<u>11. Religionsfrihed.....</u>	<u>23</u>
<u>12. Den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP).....</u>	<u>25</u>
<u>13. Integration af maritim overvågning.....</u>	<u>28</u>

1. Præsentation af den kommenterede dagsorden for DER 11.-12.12.09

- Formandskabets udkast til kommenteret dagsorden

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Formandskabets kommenterede dagsorden forud for mødet i Det Europæiske Råd den 10.-11. december foreligger endnu ikke. I lyset af formandskabets tidligere tilkendegivelser ventes mødets hovedpunkter at blive den økonomiske og finansielle krise, vedtagelse af Stockholm-programmet samt evt. institutionelle anliggender og klima. Formandskabet ventes forud for mødet i Coreper II den 11. november 2009 at præsentere sit udkast til kommenteret dagsorden.

2. Baggrund

Mødet i Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2009 er et ordinært møde. I henhold til gældende praksis forbereder Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) Det Europæiske Råds møder.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Et af hovedemnerne for Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2009 ventes atter at blive den aktuelle finansielle og økonomiske situation, hvor der skal tages beslutning om mikrodelen af pakken om finansielt tilsyn og regulering. Derudover ventes Det Europæiske Råd at vedtage Stockholm-programmet, der blev præsenteret af Kommissionen i juni. Stockholm-programmet sætter rammerne for det retlige samarbejde i EU over de næste fem år. Det er en afløser for Haag-programmet, der udløber i år. Derudover kan både institutionelle spørgsmål og klima forventes at få en fremtrædende placering alt efter udviklingen i Tjekkiet og hen mod COP15. Den kommenterede dagsorden ventes præsenteret forud for mødet i Coreper den 11. november 2009 og vil danne baggrund for en første drøftelse blandt udenrigsministre i Rådet for almindelige anliggender og eksterne forbindelser (GAERC) den 16.-17. november 2009. Herefter vil der som vanligt blive udarbejdet et udkast til konklusionstekst for DER, der vil blive drøftet inden topmødet på det næstekommende Råd for almindelige anliggender og eksterne forbindelser (GAERC) den 7.-8. december 2009.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor
Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det første udkast til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2009 foreligger endnu ikke. Udkastet til den kommenterede dagsorden indebærer ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan dog ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Formandskabets udkast til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke. Regeringen ventes at tage formandskabets orientering om udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Post Lissabonstrategi

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Arbejdet med Lissabonstrategien kan inddeles i to "spor": Den nuværende cyklus 2008-2010 samt den kommende relancering af Strategien post 2010. Lissabon post 2010 forventes vedtaget på forårstopmødet i 2010. Det forventes, at der på GAERC vil være en overordnet drøftelse af Lissabonstrategien post 2010 på baggrund af en redegørelse fra formandskabet og Kommissionen.

2. Baggrund

På forårstopmødet i marts 2000 vedtog Det Europæiske Råd Lissabonstrategien om, at EU inden 2010 skulle være "den mest, konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi".

Da Lissabonstrategien blev reformuleret i 2005 lancerede man fra dansk side et initiativ for skabelsen af et indre marked for viden, som efterfølgende blev medtaget i Kommissionens udspil til cyklussen 2008-2010. På forårstopmødet i 2008 blev det besluttet at gen lancere Lissabonstrategien for perioden 2008-2010. Det blev besluttet, at fokus skulle fastholdes på implementering af igangsatte reformer og videreførelse af Lissabonstrategiens 24 integrerede retningslinjer samt yderligere konkretisering af tiltag inden for strategiens fire prioritetsområder: 1. beskæftigelse og investering i mennesker; 2. et mere dynamisk erhvervmiljø; 3. energi og klimaændringer; 4. forskning og udvikling og innovation.

Sideløbende med evalueringen af gennemførelsen af Lissabonstrategien er der indledt fornyede overvejelser om, hvilke elementer og prioriteter en Lissabonproces efter 2010 skal indeholde – den såkaldte Lissabonstrategi post 2010. På mødet for Lissabon-koordinatorer i Paris den 5. december 2008 anmodede Barroso medlemsstaterne om at fremsende skriftlige bidrag til Kommissionen inden det kommende forårstopmøde. Som svar på Kommissionens anmodning og som input til Kommissionens overvejelser udarbejdede Danmark i foråret i regi af Lissabonkontaktudvalget et dansk non-paper. I non-paperet foreslås, at et fremtidigt Lissabon-samarbejde tager højde for følgende frem punkter: 1. videreudvikling af det indre marked; 2. fortsat fokus på viden og innovation; 3. fortsat promovning af grøn og bæredygtig vækst; 4. større fokus på Lissabonstrategiens eksterne dimension og 5. en bedre styring og implementering ("governance") af strategien.

Det må forventes, at arbejdet med Strategien post 2010 vil være en vigtig prioritet for det kommende spanske formandskab.

Det forventes, at der på GAERC vil være en overordnet drøftelse af Lissabonstrategien post 2010 på baggrund af en redegørelse fra formandskabet og Kommissionen.

3. Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant pt. da der ikke foreligger nogle dokumenter.

5. Formål og indhold

Formålet med Lissabon-strategien post 2010 er at skabe flere jobs i EU, styrke de økonomiske reformer i medlemslandene og samtidig sikre den sociale samhørighed i EU. Der forventes at være fokus på at skabe en stærk økonomi, som er grøn, bæredygtig og innovativ.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Implementering af strategien post 2010 forventes generelt at have positive samfundsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser.

9. Høring

Regeringen vil høre Lissabon-kontaktudvalget, bestående af interesseorganisationer, arbejdsmarkedets parter samt lokale og regionale myndigheder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forventes at kunne bakke op om Kommissionens og formandskabets oplæg omkring post 2010-strategien.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til formandskabets og Kommissionens præsentationer.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om Lissabon-strategien post 2010, men blev senest orienteret om den eksisterende strategi forud for DER den 19.-20. marts 2009.

3. WTO, det multilaterale handelssystem og det globale økonomiske klima

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte forberedelsen af WTO's ministerkonference i Genève den 30. november – 2. december 2009 samt evt. gøre status for DDA-forhandlingerne (Doha Development Agenda).

2. Baggrund

WTO's ministerkonferencer skal i henhold til Marrakesh-aftalens Art. IV afholdes hvert andet år. Seneste ministerkonference blev afholdt i Hongkong i december 2005. Siden er ministerkonferencer blevet udskudt i forventning om, at man kunne holde den næste konference, når der var et gennembrud i DDA-forhandlingerne. Beslutningen om at afholde den kommende ministerkonference er taget ud fra den betragtning, at det i længden er uholdbart ikke at afholde de foreskrevne møder i WTO's styrende organ i mangel af fremdrift i DDA-forhandlingerne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der afholdes WTO-ministerkonference i Genève fra den 30. november - 2. december 2009. Der vil ikke blive ført egentlige forhandlinger under konferencen, men DDA-processen vil evt. indirekte blive berørt i forbindelse med debatterne. Selv om målet om at afslutte DDA-forhandlingerne i 2010 blev bekræftet på G20-mødet i Pittsburgh i slutningen af september 2009, er der fortsat ikke rigtig fremdrift i de konkrete forhandlinger. En afslutning af forhandlingerne ventes tidligst i anden halvdel af 2010. På den kommende ministerkonference i Genève ønsker man bevidst at afvige fra tidligere traditioner med at holde forhandlingskonferencer - og dermed får konferencen et mindre politisk og mere teknisk format.

Det overordnede tema for konferencen vil være "WTO, det internationale handelssystem og det globale økonomiske klima". Herudover afholdes lukkede arbejds-sessioner om henholdsvis: "WTO's aktuelle aktiviteter og arbejdsprogrammet for Doha-forhandlingerne" samt "WTO's bidrag til økonomisk genopretning, vækst og udvikling". Dagsordenen for ministermødet vil i øvrigt omfatte status for arbejdet i WTO's organer og komiteer samt obligatoriske emner som f.eks. en forlængelse af moratorium for toldfri e-handel, de særlige forhold vedr. bomuldsproduktion, optagelse af nye medlemmer (p.t. ikke udsigt til optagelse af nye medlemmer) samt tid og sted for næste ministerkonference (formentlig Genève efterår 2011). Der ventes ikke vedtaget et slutdokument men alene en opsummering ved formanden.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet ventes at drøfte ministerkonferencen i udvalget for international handel (INTA) den 9. – 10. november 2009.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen har ikke konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg behandler løbende forberedelsen af konferencen. Sagen har endvidere været drøftet med NGO-miljøet (92-gruppen) på et møde den 28. august 2009 og i den såkaldte Beach Club gruppe den 30. oktober 2009, som er en bredere kreds af handelspolitiske interessenter (ministerier, styrelser, Grønland/Færøerne, organisationer og NGOer). Der er generel enighed om, at konferencen primært vil få en teknisk karakter med drøftelser af igangværende WTO-aktiviteter.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen anser de multilaterale forhandlinger i WTO som det primære forum for øget international handel. Regeringen arbejder generelt for en balanceret afslutning af DDA-forhandlingerne hurtigst muligt. Endvidere vil man arbejde for, at WTO fortsætter med at monitorere protektionistiske tiltag med henblik på at begrænse udbredelsen heraf.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt tilslutning til, at ministerkonferencen afholdes på trods af manglende fremskridt i DDA-forhandlingerne. I lyset af ministerkonferencens tekniske format ventes små delelegationer og begrænset ministerdeltagelse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den konkrete ministerkonference har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, men udvalget har løbende været orienteret om DDA-forhandlingerne, senest på mødet den 5. december 2008.

4. EU's bæredygtighedsstrategi

Der henvises til særskilt samlenotat fra Miljøministeriet.

5. Ukraine EU/Ukraine-topmødet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte situationen i Ukraine og udviklingen i forholdet EU-Ukraine i lyset af det forestående EU-Ukraine topmøde, der finder sted den 4. december 2009.

2. Baggrund

Samarbejdet mellem EU og Ukraine er i god gænge og en associeringsaftale er under forhandling. Den vil udgøre det nye juridiske grundlag for EU/Ukraine samarbejdet. Associeringsaftalen omhandler politisk samarbejde og økonomisk integration mellem EU og Ukraine. Ukraine vil som det første naboland blive tilbudt betydelig markedsadgang og inddragelse i en del af Det Indre Marked gennem regelharmonisering. Frihandelsaftalen vil adskille sig afgørende fra EU's tidligere frihandelsaftaler, idet den ikke bare vil omfatte varehandel, men også tjenesteydelser. Det er ikke sandsynligt, at forhandlingerne om associeringsaftalen vil kunne afsluttes før det ukrainske præsidentvalg, der finder sted den 17. januar 2010. På energiområdet blev der den 9. oktober 2009 undertegnet et memorandum om afslutning af forhandlingerne om optagelse af Ukraine i det Europæiske Energifællesskab. Dette er et vigtigt skridt på vejen mod ukrainsk adgang til EU's indre energimarked. På visumområdet har EU og Ukraine indgået en visumlempelses- og tilbagetagelsesaftale, der trådte i kraft 1. januar 2008. Den vedrører bl.a. forenkling af visumudstedelse, visumgebyrfrihed og øget mulighed for at give længerevarende visum. Der er dog stadig visumkrav, og egentlig visumfrihed er der ikke udsigt til i nær fremtid.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I lyset af det forestående EU-Ukraine topmøde den 4. december 2009 og det ukrainske præsidentvalg den 17. januar 2010 ventes en generel drøftelse af situationen i Ukraine, udviklingen i forholdet EU-Ukraine samt muligheder for at fremme reformprocesserne i landet, der har været præget af politisk ustabilitet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter bestræbelser på, at EU på EU-Ukraine topmødet den 4. december 2009 sender et stærkt positivt signal om vilje til øget samarbejde med Ukraine. Fra dansk side ses topmødet som en god anledning til at drøfte Ukraines reformprocesser og samarbejdet mellem EU og Ukraine.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Det vestlige Balkan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af det vestlige Balkan med fokus på Bosnien-Hercegovina.

2. Baggrund

Fredsimplementeringsrådet (PIC) besluttede i februar 2008 at lade spørgsmålet om lukning af Den Høje Repræsentants Kontor (OHR) i Bosnien-Hercegovina afhænge af landets opfyldelse af en række betingelser, herunder den overordnede stabilitet i landet, frem for at fastsætte et tidspunkt for lukningen. PIC rådgiver den Høje Repræsentant (HR) i Bosnien-Hercegovina, Valentin Inzko, som også er EU's særlige repræsentant (EUSR). PIC mødes næste gang den 18.-19. november 2009 med henblik på at vurdere, om Bosnien-Hercegovina opfylder de stillede betingelser, og i så fald hvornår lukningen af OHR og den forudsatte overgang til et styrket EU-engagement i landet skønnes at kunne finde sted.

Situationen i Bosnien-Hercegovina er generelt vanskelig, fordi de ledende politikere fra de 3 etniske grupper i de to entiteter (Republika Srpska og Føderationen af bosniakker og kroater) savner en fælles forståelse af landets fremtid og nødvendigheden af et velfungerende statsligt system, som ikke mindst er påkrævet af hensyn til evnen til at kunne gennemføre nødvendige reformer og EU's regelsæt som led i tilnærmelsen til EU. På længere sigt er en forfatningsreform nødvendig i Bosnien-Hercegovina, men en sådan reform er ikke blandt de betingelser, som skal opfyldes for lukningen af OHR.

Bosnien-Hercegovina har en stabiliserings- og associeringsaftale med EU, og det næste skridt i Bosnien-Hercegovinas tilnærmelse til EU vil være en medlemsansøgning i lighed med Montenegro og Albanien. EU's udvidelseskommissær, Olli Rehn, gjorde det i en tale til parlamentet i Sarajevo i juli måned klart, at en medlemsansøgning til EU ikke ville give mening i en situation, hvor Bosnien-Hercegovina i stort omfang er styret af det internationale samfund (OHR). Rehn opfordrede politikerne i Bosnien-Hercegovina til at udvise politisk modenhed og lederskab.

For at forsøge at bryde det politiske dødvande i Bosnien-Hercegovina - og dermed skabe forudsætninger for en beslutning om lukning af OHR og dermed muliggøre fremskridt i Bosnien-Hercegovinas ambitioner om yderligere tilnærmelse til EU og NATO - mødtes EU (svenske udenrigsminister Bildt og kommissær Rehn) sammen med USA med de ledende politikere i Bosnien-Hercegovina i Sarajevo den 8.-9. oktober og den 20.-21. oktober 2009. Denne forhandlingsproces, som dels sigter på at opfylde betingelserne for en lukning af OHR og dels gennem forfatningsændringer søger at skabe et mere funktionsdueligt politisk system, fortsætter op til PIC-mødet den 18.-19. november.

Albanien indgav den 28. april 2009 en ansøgning om medlemskab af EU. Det næste skridt vil være, at ansøgningen oversendes til Kommissionen med henblik på en udtalelse (avis).

Serbien har undertegnet en stabiliserings- og associeringsaftale EU, men i forbindelse med undertegnelsen af aftalen i april 2008 blev det samtidig besluttet, at såvel iværksættelse af interimsaftalen om handel som indledning af nationale ratifikationsprocedurer for selve aftalen skulle afvente en beslutning i Rådet om, at Serbien samarbejder fuldt ud med Krigsforbrydertribunalet for det tidligere Jugoslavien (ICTY). Den krigsforbryderanklagede Radovan Karadzic blev taget til fange i juli 2008 af de serbiske myndigheder og efterfølgende overført til Krigsforbrydertribunalet i Haag. Der er herefter kun to ICTY-tiltalte på fri fod, herunder Mladic.

Albanien indgav den 28. april 2009 en ansøgning om medlemskab af EU. Det næste skridt vil være, at ansøgningen oversendes til Kommissionen med henblik på en udtalelse (avis).

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes en generel drøftelse af situationen i Bosnien-Hercegovina forud for mødet i Fredsimplémenteringsrådet (PIC) den 18.-19. november. Den albanske ansøgning om medlemskab ventes oversendt til Kommissionen med henblik på en udtalelse (avis). Derudover kan spørgsmålet om Serbiens samarbejde med ICTY blive berørt.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter bestræbelserne på at bryde det politiske dødvande og skabe en ny dynamik i Bosnien-Hercegovina. Fra dansk side vil man tilslutte sig, at Albaniens medlemsansøgning oversendes til Kommissionen med henblik på en udtalelse (avis). Fra dansk side støttes generelt, at det vestlige Balkans tilnærmelse til EU baserer sig på fremskridt i det enkelte lands egne reformbestræbelser (egne meritter).

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 26. oktober 2009 og forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 14. september 2009 f.s.v.a. Albaniens ansøgning om medlemskab af EU.

7. Rusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet vil især drøfte EU's holdning til topmødet med Rusland d. 18. november 2009.

2. Baggrund

Grundlaget for EU-Rusland samarbejdet er den fortsat gældende Partnerskabs- og Samarbejdsaftale, der blev underskrevet i 1994 og trådte i kraft i 1997. Forhandlingerne om en ny EU-Rusland samarbejdsaftale til erstatning for den gældende, men delvist forældede samarbejdsaftale, er et væsentligt spørgsmål i EU-Rusland relationerne. Forhandlingerne blev indledt i juli 2008, men EU satte forhandlingerne i bero primo september 2008 som led i reaktionen på Georgien-konflikten. Imidlertid blev forhandlingerne genoptaget ultimo november 2008 i lyset af bl.a. Ruslands militære tilbagetrækning fra områderne i Georgien op til de to udbryder-regioner Sydossetien og Abkhasien. Forhandlingerne om en ny EU-Rusland samarbejdsaftale er relativt vanskelige og forventes at blive langvarige. Hensigten er, at en ny aftale skal etablere et retligt bindende og regelbaseret samarbejde med Rusland inden for alle væsentlige ressortområder. EU lægger bl.a. vægt på, at EU's standardklausul vedr. respekt for menneskerettigheder indgår i den nye samarbejdsaftale, som i den nuværende samarbejdsaftale. Spørgsmål vedr. menneskerettigheder drøftes endvidere i menneskerettighedsdialogen i EU-Rusland-regi.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte forberedelsen af det halvårlige EU-Rusland topmøde, der denne gang finder sted i Stockholm d. 18. november 2009. Der forventes ikke vedtaget en fælles erklæring fra topmødet. Status og perspektiver for forhandlingerne om en ny EU-Rusland rammeaftale ventes at være et væsentligt dagsordenspunkt. Endvidere forventes dagsordenen at omfatte en række økonomiske og politiske emner inden for det brede samarbejdsfelt, der blev fastlagt i EU-Rusland handlingsplanen om de fire såkaldte fælles rum fra maj 2005 (økonomiske rum; rummet vedr. frihed, sikkerhed og retfærdighed; rummet vedr. ekstern sikkerhed; rummet vedr. uddannelse, videnskab og kultur). Desuden ventes en drøftelse af aktuelle internationale problemer, herunder den finansielle og økonomiske krise, energisikkerhed, spørgsmål vedrørende europæisk sikkerhed og status vedr. forhandlingerne om en ny international klimaaftale.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor
Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en videreudvikling af samarbejdet mellem EU og Rusland inden for den brede vifte af områder af fælles interesse. Samtidig lægges der fra dansk side vægt på, at EU står fast på centrale europæiske interesser i forhold til Rusland.

Regeringen støtter generelt indgåelse af en ny EU-Rusland rammeaftale om et udbygget samarbejde med Rusland på områder af fælles interesse, på grundlag af respekt for demokratiske principper og menneskerettigheder. I lyset af udviklingen i samarbejdet mellem EU og Rusland er der behov for at indgå en udvidet rammeaftale, som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale fra 1994.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt at være enighed om, at det er i EU's interesse at videreudvikle samarbejdet med Rusland inden for den brede vifte af områder af fælles interesse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Hviderusland

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes en drøftelse af den aktuelle situation i Hviderusland og af de fremtidige forbindelser mellem EU og Hviderusland, herunder i forhold til visumsanktionerne. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Suspensionen af visumrestriktionerne over for en række ledende hviderussiske politikere og embedsmænd blev indført i oktober 2008 på baggrund af flere positive skridt fra hviderussisk side på demokrati- og menneskerettighedsområdet, bl.a. løsladelse af de sidste politiske fanger på EU's liste. Samtidig blev det besluttet at genetablere kontakter mellem EU og de hviderussiske myndigheder på ministerniveau.

I marts 2009 vedtog Rådet en forlængelse af visumrestriktionerne med 12 måneder, mens suspensionen af disse blev forlænget med ni måneder, dvs. til december 2009.

Efter rådskonklusionerne i marts 2009 indledte EU en menneskerettighedsdialog med Hviderusland, og første møde fandt sted i Prag under det tjekkiske formandskab i foråret 2009. Dette er et positivt skridt, idet det er første gang EU har haft mulighed for officielt at drøfte den interne situation i Hviderusland med de hviderussiske myndigheder. Derudover blev Hviderusland i foråret inviteret til at deltage i det Østlige Partnerskab sammen med Armenien, Azerbajdjan, Georgien, Moldova og Ukraine ved lanceringen den 7. maj 2009. Indtil videre deltager Hviderusland kun i det multilaterale spor sammen med de andre deltagerlande, men afhængigt af de hviderussiske reformfremskridt, vil man kunne åbne op for den bilaterale del af partnerskabet.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en drøftelse af en forlængelse af suspensionen af EU's sanktioner over for en række ledende hviderussiske politikere og embedsmænd, samt en drøftelse af EU's fremtidige relationer med Hviderusland. Der forventes vedtaget rådskonklusioner.

Vurderingen af fremtiden for sanktionerne bygger på en vurdering med fokus på fem områder: politiske fanger, mediefrihed, revision af valgloven, NGO'ers vilkår samt forsamlings- og forningsfrihed.

For at øge sandsynligheden for en ny dynamik i forholdet til Hviderusland overvejer EU at forberede nye politiske initiativer, som kan lanceres, når de politiske forhold i Hviderusland måtte tilsige det. Det drejer sig i første række om at genoptage ratifikationen af den Partnerskabs- og Samarbejdsaftale (PCA), som har været fastfrosset siden 1997. En ikrafttræden vil styrke muligheden for juridisk bindende forpligtelser for Hviderusland og give samme ramme for udviklingen af det bilaterale samarbejde, som de andre fem lande under det Østlige Partnerskab.

Herudover ventes spørgsmålet om et mandat til en visumfaciliterings- og tilbagetagelsesaftale at blive drøftet. Baggrunden er, at hviderussernes adgang til at opnå visum til de vestlige nabolande er blevet betydeligt - og utilsigtet - sværere og dyrere, efter at nabolandene er blevet optaget i Schengen-samarbejdet. I første omgang venter man at se på muligheden for at udarbejde et mandat og først derefter tage den politiske diskussion om, hvornår forhandlinger med Hviderusland i givet fald skal indledes. En lettere adgang til at opnå visum er et vigtigt skridt i forhold til direkte kontakter mellem EU's borgere og den hviderussiske befolkning.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen vurderes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side arbejdes for at fremme dialogen og samarbejdet mellem EU og Hviderusland i takt med positive hviderussiske tiltag, herunder på demokrati- og menneskerettighedsområdet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel opbakning til at forsætte den forbedrede dialog med Hviderusland, som er opnået gennem det seneste år. Der ventes opbakning til en politik, som sigter på at fremme demokrati og menneskerettigheder i Hviderusland.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om visumrestriktionerne og relationerne til Hviderusland har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. marts 2009.

9. Afghanistan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Drøftelserne på rådsmødet den 16.-17. november 2009 forventes bl.a. at behandle den aktuelle situation i Afghanistan efter præsidentvalget den 20. august 2009 samt status for udvidelsen af EU's politimission i Afghanistan.

2. Baggrund

Den politiske proces i forbindelse med valget til præsidentposten i Afghanistan den 20. august 2009 er afsluttet, efter den uafhængige valgkommission mandag den 2. november 2009 annoncerede beslutningen om at aflyse anden valgrunde og erklære præsident Hamid Karzai som vinder af præsidentvalget.

Valgkommissionen begrundede bl.a. afgørelsen med, at der nu kun var en kandidat tilbage samt hensynet til de store sikkerhedsrisici og ressourcemæssige omkostninger, som afholdelsen af en anden valgrunde ville medføre. Valgkommissionens beslutning kom dagen efter, at Abdullah Abdullah trak sig fra anden valgrunde.

Efter det foreløbige valgresultat for præsidentvalget blev offentliggjort den 16. september 2009, blev en kontrol- og genoptællingsproces gennemført i samarbejde mellem valgkommissionen og valgklagekommissionen. På baggrund heraf offentliggjorde valgkommissionen det endelige, certificerede valgresultat fra præsidentvalgets første runde, ifølge hvilket Karzai fik 49,7 procent af stemmerne. Man besluttede herpå at afholde en anden valgrunde den 7. november 2009.

Der er enighed i såvel EU-kredsen som resten af det internationale samfund om at stille stærke krav til den nye afghanske præsident om bedre regeringsførelse og væsentlige fremskridt inden for bl.a. menneskerettigheder og anti-korruption.

På rådsmødet den 26.-27. oktober 2009 vedtog medlemslandene en handlingsplan om øget indsats i Afghanistan og Pakistan. Planen blev efterfølgende endosseret af Det Europæiske Råd den 29.-30. oktober 2009. Handlingsplanen fokuserer på styrkelse af afghanske og pakistanske statsinstitutioners civile kapacitet og god regeringsførelse. Som opfølgning på handlingsplanen skal Kommissionen og medlemslandene udfærdige en implementeringsplan i løbet af 2009. EU ser i overensstemmelse med det øvrige internationale samfund bl.a. afghansk ejerskab, korrupsionsbekæmpelse, overholdelse af menneskerettighederne og opbygning af lokale strukturer som afgørende for en positiv udvikling i landet.

Det er i handlingsplanen om øget indsats i Afghanistan og Pakistan besluttet at arbejde for hurtig deployering af det resterende mandskab til EU's politimission i Afghanistan (EUPOL). Formandskabet har sammen med Den Høje Repræsentant taget skridt i retning af snarlig implementering af denne beslutning.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet forventes bl.a. en drøftelse af den aktuelle situation i Afghanistan efter præsidentvalget samt status for udvidelsen af EU's politimission i Afghanistan.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er fortalende for en stærk, koordineret EU-indsats i Afghanistan.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af EU's vedtagne fællesplan om øget indsats i Afghanistan og Pakistan er der opbakning fra medlemslandene til et stærkt EU-engagement i Afghanistan.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Afghanistan har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 23. oktober 2009.

10. (Evt.) Somalia (våbenembargo og sanktioner)

KOM (2009) 0393 af 29. juli 2009

Nyt notat

1. Resumé

Rådet forventes at vedtage Somalia forordningsudkast med henblik på at leve op til forpligtelserne i FN's Sikkerhedsrådsresolution 1844 (2008), som bekræfter den fuldstændige våbenembargo mod Somalia pålagt af Sikkerhedsrådets resolution 733 (1992) samt efterfølgende resolutioner, og som introducerer yderligere restriktive foranstaltninger i form af indfrysning af midler samt indrejserestriktioner.

2. Baggrund

Den 20. november 2008 vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution 1844 (2008), som bekræfter den generelle og fuldstændige våbenembargo mod Somalia, pålagt af Sikkerhedsrådets resolution 733 (1992), og som introducerer yderligere restriktive foranstaltninger.

De yderligere restriktive foranstaltninger vedrører indrejserestriktioner og finansielle restriktive foranstaltninger over for personer, der er udpeget af FN's sanktionskomité. Ud over den generelle våbenembargo indfører resolutionen et specifikt forbud mod direkte og indirekte levering, salg eller overførsel af våben og militært udstyr og et specifikt forbud mod levering af tilhørende bistand og tjenesteydelser til personer og enheder, der er udpeget af komitéen.

De restriktive foranstaltninger skal pålægges personer og enheder, der af FN er udpeget som værende engageret i eller støtter handlinger, der truer fred, sikkerhed eller stabilitet i Somalia. Dette omfatter også handlinger, der truer Djibouti-aftalen af 18. august 2008, eller den politiske proces eller de føderale overgangsinstitutioner eller den Afrikanske Union's Mission i Somalia (AMISOM), har handlet i strid med våbenembargoen og dertil knyttede foranstaltninger, eller som hindrer leveringen af humanitær bistand til og i Somalia.

FN's sikkerhedsrådsresolution 733(2002) samt efterfølgende resolutioner er blevet gennemført i EU ved Rådets fælles holdning 2002/960/FUSP samt Rådets forordning (EF) nr. 147/2003. Rådsforordning (EF) nr. 147/2003 pålagde et generelt forbud mod tilvejebringelse af teknisk vejledning, støtte, træning, finansiering eller finansiell bistand relateret til militære aktiviteter til personer, enheder eller organer i Somalia.

Med henblik på gennemførelse af resolution 1844(2008) vedtog Rådet fælles holdning 2009/138/CFSP af 16. februar 2009, der erstattede fælles holdning 2002/960/EF. I fællesholdningen pålægges EU-landene at indføre finansielle restriktive foranstaltninger for personer, enheder og organer på FN's liste, såvel som et forbud mod direkte og indirekte bistand og tekniske ydelser relateret til våben og militært udstyr til sådanne personer, instanser og organisationer.

Med henblik på at fastsætte nærmere regler om indefrysning af midler tilhørende personer, enheder og organer på FN's liste har Kommissionen den 29. juli 2009 fremsat forslag til rådeforordning om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer, enheder og organer på grund af situationen i Somalia.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskabs artikel 60, 301 og 308 og skal vedtages med enstemmighed.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionens forslag til rådeforordning nr. 393/2009 har til formål at indføre en procedure med henblik på at leve op til forpligtelserne i FN's Sikkerhedsrådsresolution 1844 (2008), som bekræfter det fuldstændige våbenforbud mod Somalia pålagt af Sikkerhedsrådets resolution 733 (1992) samt efterfølgende resolutioner, og som introducerer yderligere restriktive foranstaltninger i form af indefrysning af midler samt indrejsrestriktioner.

Efter den foreslåede procedure skal Kommissionen træffe afgørelse om at pålægge specifikke restriktioner mod personer, enheder og organer i forhold til situationen i Somalia. De restriktive foranstaltninger vedrører personer der: 1) har deltaget i eller støttet handlinger, der truer freden, sikkerheden eller stabiliteten i Somalia, herunder handlinger, der truer Djibouti-aftalen af 18. august 2008, eller den politiske proces eller truer de føderale overgangsinstitutioner eller den Afrikanske Unions mission i Somalia (AMISOM) med magtanvendelse, 2) har handlet i strid med våbenforbuddet og dertil knyttede foranstaltninger, eller 3) har hindret levering af humanitær bistand til Somalia eller hindret adgang til eller udlevering af humanitær bistand i Somalia.

Efter den foreslåede procedure skal Kommissionen yderligere træffe afgørelse om indefrysning af midler og økonomiske ressourcer tilhørende en person eller enhed, når Kommissionen modtager meddelelse fra FN's sanktionskomité om, at der er beslutning om at opføre pågældende på FN's sanktionsliste.

Den procedure, der foreslås for at ændre bilag I til forordningen, omfatter offentliggørelse af en meddelelse om retningslinjerne for indgivelse af oplysninger, således at de personer og enheder, der er opført på listen, kan udøve deres ret til at blive hørt. Meddelelsen vil blive offentliggjort, når Kommissionen har besluttet for første gang at opføre en person på listen. Når Kommissionen har gennemgået oplysninger, som er indgivet af en person eller enhed, der er opført på listen, bør Kommissionen træffe en endelig beslutning i overensstemmelse med forordningen.

Forslaget indeholder desuden en bestemmelse om behandling af personoplysninger vedrørende personer på listen.

Det vides endnu ikke, hvornår forslaget forventes at blive forelagt Rådet med henblik på vedtagelse.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet skal i henhold til TEF art. 308 høres. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

7. Gældende dansk ret

Ikke relevant

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel enighed om, at EU skal leve op til forpligtelserne i FN's Sikkerhedsrådsresolution 1844 (2008) samt behovet for at styrke retssikkerhedsgarantierne.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vurderer, at forordningens bestemmelser stemmer overens med generelle danske holdninger i spørgsmål af denne karakter. Danmark støtter generelt forordningsudkastets indhold og har arbejdet målrettet for tiltag, der styrker retssikkerheden for personer og grupper i forordningen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Religionsfrihed

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at vedtage rådskonklusioner vedrørende religionsfrihed med henblik på at understrege den betydning som EU tillægger emnet som en del af EU's menneskerettighedspolitik.

2. Baggrund

Gennem de senere år er fronterne i FN mellem Organisationen af Islamiske Stater (Organisation of the Islamic Conference, OIC) på den ene side og de vestlige lande, herunder EU på den anden side blevet trukket skarpere op i drøftelser om centrale menneskerettigheder. I en række forhandlinger om resolutionstekster i FN-regi har det centrale stridspunkt således været balancen mellem ytringsfrihed og religionsfrihed over for hensynet til respekt for religioner. Situation for religiøse mindretal i mange dele af verden er desuden præget af manglende respekt for deres grundlæggende rettigheder, hvilket har sat øget fokus på denne debat. EU arbejder for at styrke værnet om ytringsfriheden og religionsfriheden, hvorimod OIC-landene med entydig henvisning til Islam fokuserer på at ophøje respekten for religion på bekostning af individuelle rettigheder. Fra EU's side har man derfor fundet behov for at markere religionsfrihed, religiøse mindretals rettigheder samt ytringsfrihedens betydning herfor som essentielle dele af EU's menneskerettighedspolitik.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Med henblik på at understrege religionsfrihed som en grundlæggende og universel værdi i EU's menneskerettighedspolitik ventes Rådet at vedtage rådskonklusioner, hvor EU's overordnede holdning til emnet beskrives. Formålet vil med generel reference til situationen for religiøse mindretal i mange dele af verden samt ytringsfrihedens betydning i denne sammenhæng desuden være at øge opmærksomheden om emnet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter vedtagelse af rådskonklusioner om religionsfrihed. Fra dansk side ses sagen som en positiv måde at understrege EU's essentielle værdier, herunder respekten for religionsfrihed og religiøse mindretals rettigheder samt en mulighed for at fremhæve ytringsfrihedens betydning i denne sammenhæng.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

12. Den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet vil emner relateret til den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP) blive drøftet. Forsvarsministrene ventes at fokusere på de igangværende militære operationer og udviklingen af militære kapaciteter. På en fælles session mellem udenrigs- og forsvarsministrene ventes drøftelsen fokuseret på EU's samarbejde med strategiske partnere, herunder særligt mellem EU og NATO.

2. Baggrund

Udviklingen af ESDP-samarbejdet under det svenske EU-formandskab har taget udgangspunkt i det fælles 18-måneders arbejdsprogram for de franske, tjekkiske og svenske formandskaber, der nu nærmer sig en afslutning. Sverige har særligt sat fokus på EU's kampgrupper og på at forbedre samarbejdet i udviklingen af henholdsvis civile og militære kapaciteter, ligesom EU's militære operationer også har været i fokus. Der er i øjeblikket 12 igangværende EU krisestyringsoperationer, heraf ti civile og to militære.

Rådsmødet vil for forsvarsministrenes vedkommende udgøre sidste samling under det nuværende svenske formandskab.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Forsvarsministrenes drøftelser vil primært omhandle EU's militære operationer og udviklingen af militære kapaciteter.

Operation Atalanta til beskyttelse af nødhjælpsskibe og bekæmpelse af pirateri ud for Somalias kyst er i god gænge. Det blev i juni 2009 besluttet at forlænge operationens mandat med et år frem til den 13. december 2010. Der udestår justeringer i forhold til udvidelse af Atalantas fremtidige mandat. Ministrene forventes at drøfte en udvidelse af mandatet til at omfatte rapportering om ulovligt fiskeri, støtte til maritime myndigheder samt til uddannelse af kystvagter.

Danmark er grundet forsvarsforbeholdet afskåret fra at deltage i Operation Atalanta.

Forsvarsministrene vil desuden drøfte udviklingen af militære kapaciteter. Direktøren for Det Europæiske Forsvarsagentur ventes kort at orientere om status for igangværende projekter og

aktiviteter inden for kapacitetsudvikling. Forud for forsvarsministrenes drøftelse vil der være blevet afholdt møde i styringsrådet for Forsvarsagenturet. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i Forsvarsagenturets styringsråd.

På en fælles session mellem udenrigsministrene og forsvarsministrene forventes en drøftelse af EU's samarbejde med strategiske partnere, herunder særligt samarbejdet mellem EU og NATO i fælles operationsområder (bl.a. ud for Somalias kyst, i Kosovo og i Afghanistan).

Operation Altheas (Bosnien-Hercegovina) militære opgave vurderes at være løst, men der er fortsat usikkerhed om, hvorvidt en nedlukning eller en neddrogning af operationen til en mindre kapacitets- og træningsopbygningsoperation vil betyde, at operationens resultater går tabt. Den politiske stabilitet i Bosnien-Hercegovina er fortsat skrøbelig, og de ledende politikere fra de tre etniske grupper savner en fælles vision for landets fremtid. Operation Altheas fremtid er knyttet til usikkerheden omkring nedlæggelse af Den Høje Repræsentants Kontor (OHR) i Bosnien-Hercegovina. Det er foreløbig uklart, hvorvidt Fredsimplementeringsrådet (PIC) den 18.-19. november 2009 vil være i stand til at træffe en beslutning om lukning. For at forsøge at løse op for den fastlåste situation i Bosnien-Hercegovina har EU og USA de seneste uger drøftet en række forslag (en pakke) med de ledende politikere i Bosnien-Hercegovina. Formålet med pakken er dels at sikre, at betingelserne for at lukke Den Høje Repræsentants kontor (OHR) bliver opfyldt, og dels at skabe en mere funktionel politisk struktur gennem forfatningsændringer. Dermed vil fremskridt i Bosnien-Hercegovinas tilnærmelse til EU og NATO blive muliggjort. Der er ikke opnået enighed om pakken, men processen vil fortsætte frem mod mødet i Fredsimplementeringsrådet (PIC) i november. Flere landes udmeldinger om tilbagetrækning af styrker fra Althea gør det vanskeligt at fortsætte operationen i den nuværende form.

Yderligere forventes udenrigs- og forsvarsministrene at drøfte manglen på civilt personel til ESDP-missioner og behovet for at styrke de civile kapaciteter. Endvidere forventes det, at ministrene vil drøfte, hvorledes manglen på civilt mandskab kan imødegås blandt andet gennem flere bidrag, samt overordnet en mere systematisk og strategisk tilgang til rekruttering, træning og deployering.

I forlængelse af det øgede behov for civile kapaciteter forventes det yderligere, at ministrene vil diskutere det nye koncept for de civile reaktionsstyrker (Civilian Response Teams – CRT).

6. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagetets konsekvenser herfor
Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet
Ikke relevant.

9. Høring

Sagen har ikke været i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Overordnet støtter regeringen udviklingen af ESDP-samarbejdet. Som følge af forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i foranstaltninger, der har indvirkning på forsvarsområdet. Fra dansk side støttes bestræbelserne på at skabe en ny dynamik i Bosnien-Hercegovina.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred opbakning blandt medlemslandene til den videre udvikling af ESDP.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

ESDP-relaterede emner har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 15. maj 2009. Situationen i Bosnien-Hercegovina har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 26.-27. oktober 2009.

13. Integration af maritim overvågning

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

I udkast til rådskonklusioner påpeges vigtigheden af øget koordination og samarbejde mellem EU medlemsstaterne vedrørende maritim overvågning. Generelt ytres der et ønske om en fælles informationsdeling inden for EU's maritime domæne med det formål at etablere en fælles maritim overvågning i EU.

Rådet finder det generelt nødvendigt at forbedre koordinationen mellem Kommissionen og relevante organer. Herudover ønskes, at Kommissionen i tæt samarbejde med EU medlemsstaterne samt andre relevante EU organer udarbejder ideer til en fælles indstilling vedrørende maritim overvågning i EU inden udgangen af 2010.

Kommissionen opfordres til at fremme den til situationen tilpassede koordination mellem EU medlemsstaterne inklusiv tredjelande samt relevante organisationer.

2. Baggrund

Kommissionen udsendte i oktober 2007 en meddelelse om "En integreret EU-havpolitik" (KOM(2007)575) – meddelelsen omtales ofte som Den Maritime Blåbog – og en meddelelse fra d. 15. oktober 2009 Towards the integration of maritime surveillance – A common information sharing environment for the EU maritime domain (KOM(2009)538). Heri lanceres en række maritime politiske foranstaltninger med det formål at skabe en integreret maritim politik for EU. Foranstaltningerne skal søge øget interaktion mellem politikområder, udvikle fælles redskaber, identificere og udnytte synergier, samt undgå og løse konflikter. I meddelelsen varsles tillige om en lang række kommende tiltag inden for forskellige maritime politikområder. Et af disse tiltag omfatter udvikling af en integreret tilgang til maritim overvågning i EU og er således et delelement af det igangværende arbejde med udvikling af en integreret maritim politik i EU.

Nærværende udkast til rådskonklusioner tager udgangspunkt i, at udviklingen af en integreret tilgang til maritim overvågning i EU skal tilsikre synergi mellem de forskellige sektorer, der opererer i det maritime miljø med det formål at facilitere en bæredygtig udvikling og forskning samt skabe konkurrencedygtighed og sikkerhed.

Der er allerede iværksat en række initiativer såvel i medlemsstaterne som i regi af EU i forhold til udvikling af maritim overvågning. Det understreges i udkast til rådskonklusioner, at integration af maritim overvågning i EU skal tage udgangspunkt i allerede eksisterende systemer gennem udvikling af samarbejde og interoperabilitet mellem disse. Det understreges endvidere, at integrationen skal skabe en merværdi for de enkelte sektorer.

Grundlaget for udviklingen af integreret maritim overvågning er tværsektoriel informationsudveksling mellem såvel civile som militære maritime overvågningskapaciteter. Dette er med henblik på at generere et opdateret situationsbillede dækkende aktiviteterne i det maritime domæne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Selv om den maritime overvågning generelt er et nationalt ansvar, ses udviklingen af en integreret tilgang til maritim overvågning i EU baseret på allerede eksisterende systemer og interoperabilitet mellem disse at kunne skabe merværdi på EU-niveau.

Regeringen vurderer på denne baggrund, at nærhedsprincippet er overholdt.

5. Formål og indhold

Det overordnede formål med udkast til rådkonklusioner er gennem en integreret tilgang til maritim overvågning at skabe et grundlag for tværsektoriel informationsudveksling mellem maritime overvågningssystemer – såvel civile som militære - med henblik på at skabe en øget situationsbevidsthed vedrørende aktiviteterne til søs. Den øgede situationsbevidsthed anvendes blandt andet til gavn for:

- Beskyttelse af havmiljø.
- Sejladsikkerheden.
- Udbygning af sikkerheden i det maritime miljø.
- "Vessel Traffic Management".
- Fiskerikontrol.
- Søredning.
- Håndtering af større ulykker og katastrofer i det maritime miljø.
- Grænsekontrol.
- Håndhævelse af nationale og EU regler samt bestemmelser.
- Handel og andre økonomiske interesser i EU.

Helt konkret anmodes Kommissionen derfor om:

- I samarbejde med medlemsstaterne at videreudvikle den integrerede tilgang til maritim overvågning.
- I tæt samarbejde med EU medlemsstaterne og andre relevante EU organer at udarbejde en fælles indstilling vedrørende maritim overvågning inden udgangen af 2010.
- I samarbejde med medlemsstaterne at udvikle en fælles platform for interoperabilitet mellem overvågningssystemer.
- I samarbejde med medlemsstaterne forbedre koordinationen mellem de forskellige sektorer inden for maritim overvågning, herunder udviklingen af fælles rammer, protokoller og tekniske standarder inden for maritime overvågningssystemer.
- Fortsætte arbejdet i Kommissionens ekspertgruppe for maritim overvågning.
- Udarbejde en juridisk ramme for udveksling af maritime overvågningsinformationer.

- Facilitere den fortsatte koordination mellem relevante europæiske maritime organisationer.

Medlemsstaterne anmodes ligeledes om at:

- Fortsætte udviklingen mod øget interoperabilitet i eksisterende overvågningssystemer såvel nationalt som regionalt under hensyntagen til udviklingen af fælles europæisk interoperabilitet.
- I samarbejde med Europa Parlamentet og Kommissionen at fastholde udviklingen på dette område under de kommende EU formandskaber.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det kan forventes, at der også i Danmark skal anvendes ressourcer på at udvikle og vedligeholde interoperabilitet mellem de eksisterende maritime overvågningssystemer.

9. Høring

Udkast til rådskonklusioner har været forelagt EU Specialudvalget vedrørende Skibsfartspolitiske spørgsmål under Søfartsstyrelsens formandskab.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

- Søfartens ledere
- Danske Havne
- Danske Havnevirksohmheder
- Danmarks Rederiforening

Høringssvarene bærer præg af en generel opbakning til regeringens positive holdning vedrørende integreret maritim overvågning.

Søfartens ledere har i øvrigt givet udtryk for, at målet med et integreret EU overvågningssystem tillige bør være et for skibene mere ensartet system, ligesom systemet bør muliggøre en administrativ lettere adgang til at blive overvåget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens foreløbige generelle holdning, at udkast til rådskonklusioner vedrørende integrering af maritim overvågning overordnet kan støttes.

Der hersker en generel enighed om at få et maksimalt udbytte af de allerede eksisterende kapaciteter, hvorfor regeringen bakker op om den øgede koordination og det øgede samarbejde i forbindelse med maritim overvågning EU medlemsstaterne imellem.

Det er velkendt, at militære kapaciteter i nogen udstrækning kan anvendes til løsning af civile maritime overvågningsopgaver. En fleksibel og koordineret udnyttelse af kapaciteterne skaber merværdi på tværs af sektorer og kan samtidig være ressourcebesparende. Derfor hilser regeringen konklusionerne velkomne på dette punkt. Danske militære kapaciteter bør således i princippet kunne anvendes til løsning af civile maritime overvågningsopgaver i EU-regi. Det står samtidig klart, at forsvarsforbeholdet fortsat vil udelukke dansk deltagelse i militære ESDP operationer, uanset om disse evt. måtte indeholde et accessorisk element af civil maritim overvågning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Under det svenske formandskabs udvikling af nærværende udkast til rådskonklusioner har der været en generel konsensus landene imellem i forhold til behovet for udformning af rådskonklusioner vedrørende integreret maritim overvågning.

Det er den generelle forventning, at øvrige lande ligeledes vil støtte rådskonklusionerne vedrørende integreret maritim overvågning.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkast til rådskonklusioner vedrørende integreret maritim overvågning er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.